

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
The Skills of School Administrators in the Academic Administration
Under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2

พรรณพิลาส พิพรรรคคุณ¹ อำนวย มีระกา²
Panpilas Pipattakhun, Amnuai Meerakar

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งงาน อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 269 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเทียบของเครซซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นตามสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทักษะการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จัดห้องสมุด ทักษะการจัดการเรียนการสอนทักษะการนิเทศการศึกษา และทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัด

Received: 2023-01-07 Revised: 2023-02-14 Accepted: 2023-02-16

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต Master of Education EducationalAdministrationPitchayabundit College. Corresponding Author Author e-mail: duenpkt@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต Faculty of Education Pitchayabundit College e-mail: Meerakar1973@gmail.com

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งงานและประสบการณ์ทำงาน สรุปรวมแล้วไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุสรุปรวมแล้วแตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the skills of school administrators in the Academic Administration Under Nongkhai Primary Educational, Service Area Office 2 classified by position, age and work experience. The sample used in this research was a group of 291 administrators and teachers under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was calculated using Krejcie and Morgan's comparison table and proportionate stratified random sampling method by school size. The tool used to collect data was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of .88. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Scheffe's paired difference test. The results of the study were as follows : 1. The levels of overall opinion on the skills of school administrators in the Academic Administration Under Nongkhai Primary Educational, Service Area Office 2 was at high level. Considering by aspect, it can chronologically arranged from the highest level as the followings: curriculum development skills, creating educational technology materials skills,measurable and transferable skills, Learning resources, library management skills,prepared learning skills,communication arts skills and research for educational quality skills. 2. The overall comparison results on the skills of school administrators in the Academic Administration Under Nongkhai Primary Educational, Service Area Office 2 were not different classified by position and work experience but different in classified by age.

Keywords: School administrator skills; Academic administration in school.

บทนำ (Introduction)

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการดำรงชีพรวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังสร้างรายได้เปรียบในการประกอบอาชีพที่ต้องแข่งขันกันในทุกๆ ด้าน ซึ่งการพัฒนาในด้านต่างๆ นั้น จำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญเพราะคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าแต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใต้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 การ

จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและมาตรา 34 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ทุก ส่วนในราชการสามารถนำไปใช้ในเป็นแนวทาง ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม และได้กำหนดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำสู่ระบบการศึกษา 4 เรื่อง คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป ซึ่งงาน วิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการ จัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ เป็น กระบวนการดำเนินงาน เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ที่กำหนด ไว้ ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักโดยตรงเมื่อพิจารณาเทียบกับวัตถุประสงค์หลักของการ บริหารสถานศึกษา เป็นงานที่เป็นไปเพื่อให้แก่นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้บริหารจะบริหารงาน วิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการ รู้จักปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนว ทางแก้ไขปัญหาต่างๆเหล่านั้นให้หมดไปจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มี คุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นงานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงาน หลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะ พิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนและที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

ธีระ รุญเจริญ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาไม่ ว่าสถานศึกษานั้นจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณา ได้จากผลงานด้านวิชาการ ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่าการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้นส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารงานวิชาการที่เป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และจากงานวิจัยเกี่ยวกับ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และจาก

งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่าสถานศึกษามีศักยภาพในการบริการกระจายอำนาจการบริหารค่อนข้างมากแต่ขาดศักยภาพในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับต่ำสุด เช่นเดียวกับ จันทรานี สงวนนาม (2553) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานด้านอื่นๆนั้นแม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานบริหารวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และได้รับการยอมรับจากชุมชนและสังคม เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 104 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 909 คน(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2.ออนไลน์, 2565)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 269 คน ได้มาจากการเปิดตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งและสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประกอบด้วย 2 ตอนดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ทำงาน

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 7 ทักษะ ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด 6) การนิเทศการศึกษา และ 7) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's five rating scale)

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3.3 สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิด

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความเห็นในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป มาใช้เป็นคำถามในแบบสอบถาม

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.7 นำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient)

3.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4.3 ผู้วิจัยประสานงานขอรับแบบสอบถามคืน และติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับด้วยตนเอง

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย โดยเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) (อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5.3 เปรียบเทียบข้อมูลระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ทำงานโดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.4 วิเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe

5.5 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

6.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence)

6.1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของCronbach

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

6.3.1 สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

6.3.2 สถิติทดสอบ F-test แบบ One-way ANOVA กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบตามวิธีของ Scheffe เนื่องจากสามารถใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เท่ากันหรือต่างกันได้

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ครู จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 อายุ 25 – 40 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 อายุ 41 ปีขึ้นไป 105 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 27.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ทักษะการจัดการเรียนการสอน	3.86	0.60	มาก
2. ทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.96	0.48	มาก
3. ทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน	3.89	0.53	มาก
4. ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.68	0.78	มาก
5. ทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด	3.88	0.97	มาก
6. ทักษะการนิเทศการศึกษา	3.82	0.47	มาก
7. ทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.94	0.86	มาก
รวม	3.86	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

ทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (\bar{X} = 3.96) ทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (\bar{X} = 3.94) ทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน (\bar{X} = 3.89) ทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้จัดห้องสมุด (\bar{X} = 3.88) ทักษะการจัดการเรียนการสอน (\bar{X} = 3.86) ทักษะการนิเทศการศึกษา (\bar{X} = 3.82) และทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (\bar{X} = 3.68)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

1. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		t	p
	n = 42		n = 227			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ทักษะการจัดการเรียนการสอน	3.63	0.65	3.91	0.58	-2.79*	0.04
2. ทักษะการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา	3.98	0.58	3.96	0.47	0.29	0.48
3. ทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน	4.06	0.47	3.86	0.48	2.19	0.18
4. ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.75	0.48	3.67	0.48	0.61	0.75
5. ทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด	4.04	0.48	3.85	0.53	1.15	0.39
6. ทักษะการนิเทศการศึกษา	3.86	0.53	3.81	0.75	0.55	0.14
7. ทักษะการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.88	0.75	3.94	0.79	-0.42	0.23
โดยรวม	3.88	0.79	3.86	0.91	0.47	0.06

*p ≤ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่

แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามอายุ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามอายุโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุดที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาด้านทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนและด้านทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ	SS	df	MS	F	p
1. ทักษะการจัดการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	6.23	2.00	3.12	9.19**	0.00
ภายในกลุ่ม	90.20	266.00	0.34	-	-
รวม	96.43	268.00	-	-	-
2. ทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	0.29	2.00	0.14	0.62	0.54
ภายในกลุ่ม	61.78	266.00	0.23	-	-
รวม	62.07	268.00	-	-	-
3. ทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน					
ระหว่างกลุ่ม	2.23	2.00	1.12	4.11*	0.02
ภายในกลุ่ม	72.27	266.00	0.27	-	-
รวม	74.50	268.00	-	-	-
4. ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	2.73	2.00	1.37	2.25	0.11

ภายในกลุ่ม	161.35	266.00	0.61	-	-
รวม	164.08	268.00	-	-	-
5. ทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด					
ระหว่างกลุ่ม	1.12	2.00	0.56	0.59	0.56
ภายในกลุ่ม	252.46	266.00	0.95	-	-
รวม	253.58	268.00	-	-	-
6. ทักษะการนิเทศการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	0.33	2.00	0.16	0.74	0.48
ภายในกลุ่ม	58.72	266.00	0.22	-	-
รวม	59.05	268.00	-	-	-
7. ทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
ระหว่างกลุ่ม	0.15	2.00	0.07	0.10	0.91
ภายในกลุ่ม	198.18	266.00	0.75	-	-
รวม	198.33	268.00	-	-	-
โดยภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.24	2.00	0.12	1.04	0.36
ภายในกลุ่ม	30.73	266.00	0.12	-	-
รวม	30.97	268.00	-	-	-

*F ≤ .05

**F ≤ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน และระดับ .01 ได้แก่ด้านทักษะการวัดผลประเมินผล และเทียบโอน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความเห็นว่า ทักษะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็น

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการทำให้องค์สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจิตรจรรยา ทรงวิทยา (2561) ได้เล็งเห็นความสำคัญว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จและความก้าวหน้าของสถานศึกษานั้นๆ และKatz (1974) กล่าวว่า ความสำคัญของทักษะการบริหารนั้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ความสำคัญของทักษะเหล่านี้มีต่อผู้บริหารทุกคน การที่ผู้บริหารคนใดควรมีทักษะอะไรมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับของผู้บริหารในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุษา แซ่เตี่ยว (2559) ที่วิจัยพบว่าทักษะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีมุมมองต่อทักษะการบริหารงานวิชาการด้านทักษะการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธงชัย จิรสีโล (2558) พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ตามเพศพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามอายุโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด ที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน ด้านทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน และด้านทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกันมีความเห็นในด้านทักษะการบริหารงานวิชาการด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน ด้านทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ด้านทักษะการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ จัดห้องสมุด และด้านทักษะการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในต่างมุมมอง

4. การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านทักษะการจัดการเรียนการสอน และระดับ .01 ได้แก่ ด้านทักษะการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มี

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับวรวิศรา บุญธรรม (2560) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคนิควิธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ด้านทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารต้องควรพัฒนาทักษะการวิจัย รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริม ผลักดันให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำวิจัยด้านทักษะการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดผู้บริหารมีจุดแข็งในด้านการพัฒนาหลักสูตรและสามารถยึดตามแนวทางนี้ใช้ในการบริหารงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ อย่างมีส่วนร่วมในพื้นที่ที่ทำการศึกษาในครั้งต่อไปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง(References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการปฏิบัติการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์านี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์านี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

- จารุวัจน์ สองเมือง. (2554). ทักษะสำหรับคนในยุคศตวรรษที่ 21. สืบค้น 20 ตุลาคม 2565, จาก <http://www.hooahz.wordpress.com/tag/เครือข่ายออนไลน์>.
- จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi KaensamAcademi*. 3(1), 41–57.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2536). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซท.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- พระมหาธงชัย จิรสีโล. (2558). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิศิธา บุญธรรม. (2560). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อุษา แซ่เตียว. (2559). ทักษะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Katz, R.L. (1995). Skill of an Effective Administrator. *Harvard Business Review*. 33(1), 33–42.
- Katz, R.L. (2005). Motivating technical professionals today. *Research Technology Management*. 48(6), 19–27.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.